П. Ш 34

НОВА ПОШТА

Примерак 16 филера

"НОВА ПОШТА"
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39—39. ■ Пошт. фах 260
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 4.30 пенга,
тромесечна: 12.40 пенга.

Год. IV. Ујвидек, четвртак, 4 мај 1944 Број 98

У борбама на Источном фронту нарочито се истакла осамнаеста лака дивизија из Тисантула

Одбијени су совјетски напади дуж Серета

Између Шпаније и Англосаксонаца постигнут је споразум

Немачка врховна команда саопштава из главног стана Вође Рајха:

Са две стране средњег тока Серета совјетске трупе јуче су на узаном сектору, уз убацивање јаких пешадиских и тенковских снага као и многобројних борбених авиона, отпочеле тамо очекивани напад. Изнуђен продор пропао је због упорног отпора немачких и румунских трупа и моментално отпочетих противнапада. У оштрим борбама разбијено је 160 тенкова, од којих су 65 разбили немачки и румунски борбени авиони, који су изврсно помагали борбе војске. Непријатељ је претрпео тешке, крваве губитке.

Пропали су локални напади болшевика између Карпата и горњег тока Дњестра. Мађарске трупе уништиле су више непријатељских јединица.

Југозападно од Ковеља непријатељ је наставио нападе са појачаним снагама. Одбијен је у огорченим борбама. Седамдесетседма ескадрила борбених авиона под вођством Комодора Брука, пуковника, одликованог са храстовим лишћем, нарочито се истакла у борбама на Источном фронту.

Код нетунског мостобрана одбили смо више напада непријатеља, наневи му тешке губитке. Са јужноитанијанског ратишта не јавља се о значајнијим борбеним догађајима. Немачки борбени авиони прошле ноћи са добрим успехом бомбардовали су непријатељска слагалишта ратног материјала и хране у нетунском мостобрану. Североамерички авиони јуче су извршили терористички напад на квартове за становање града Фиренце. Уништили су многобројне куће. Становништво је имало губитака. Оборили смо пет непријатељских авиона.

Поједини британски авиони бацили су прошле ноћи бомбе на територију западне Немачке.

МТИ јавља: Шеф хонведског генералштаба саопштава:

Хонведске трупе из Секеља успешно су одбиле више бољшевичких нападаја код Кутиа и северно од њега. Исто тако остали су безуспешни и совјетски напади у простору Коломеје. Насупрот овоме акцилје наших јури-шних трупа довеле су до заузећа територије. И поред многобројних контранапада непријатеља успело нам је да задржимо заузете територије. Током борби разбили смо више борних кола и уништили непријатељски авион. У току минулих операција како у нападима тако и одбрани нарочито се јуначки истакла 18-та лака дивизија из Тисантула под вођством витеза Вашвари Јожефа.

Допуна мађарског ратног извештаја

Будапешта, 3 мај. — (МТИ). Са надлежног војног места се саопштава:

У ратном извештају поменута 18 дивизија са слабијим снагама и слабијим наоружањем дошла је на операционе територије ради окупације. У тим борбама истакла се својим великим успесима. Услед надирања совјетских трупа дошла је на сам фронт и од тога времена са несаломљивом борбеном вољом и храбрим држањем учествује у борби чији је резултат било заустављање совјетских трупа у прикарпатском простору. У борби је истина претрпела губитке у свом бројном стању, међутим у интересу извршења задатка наоружање те дивизије се знатно поправило додатком тешког оружја од стране немачких трупа. Та дивизија је доказала да је тешко оружје дошло у добре руке. У борбама 28 и 29 априла, и поред оштрих борби које су трајале недељама а које су је заморилe и проузроковале јој губитке, продрла је незадрживим полетом са правим мађарским духом на непријатеља који се срчано и упорно бранио тако да су се остатци уништеног непријатеља спасавали у паници напуштајући своје оружје. Том приликом је ова дивизија запленила знатан ратни материјал. Карактеристично је за њено брзо напредовање да је на пример између осталог запленила и 8 потпуно неоштећених противтенковских топова, тако да је исте могла одмах употребити окренувши их на оне делове непријатеља који су се још држали. Са овом дивизијом у тим тешким али славним борбама немачке тенковске јединице бориле су се раме уз раме, што је знатно допринело овим успесима. У тим борбама раме уз раме оне су остварилe најдругарскије односе који су издржали толика искушења и постали неразрушиви и стални јер им је основ поверење и узајамно поштовање. Борбени дух мађарских трупа јасно изражава и пример секељског батаљона под командом мајора Хамзе Габора који се у борбама последњих дана, опкољен од стране знатно јачих непријатељских снага, са једним јединим полетним нападом уз врло мале губитке пробио кроз обруч, наневши непријатељу истовремено веома тешке губитке. Пример тих чета показује да не одлучује увек бројно стање него јуначко срце и воља за борбу.

СЕДНИЦА ВЛАДЕ

Будапешта, 3 мај. — (МТИ). Чланови владе под претседништвом претседника Стојаи Демеа у среду пре подне одржали су седницу која је почела у 9 часова. Министарски савет бавио се ограниченим прометом пољопривредних некретнина и упрошћењем администрације градова и жупанија као и са ослобођењем односно регулисањем оних лица на која се неће односити наредба о Јевејима које ће се издати. После расправе осталих актуелних питања седница министарског савета завршена је у 3 часа по подне.

ФИНСКО ПОСЛАНСТВО У ВАШИНГТОНУ УГРОЖАВА ИНВАЗИОНИ ПЛАН

Хелсинки, 3 мај. (МТИ) — Према извештају стокхолмског дописника листа »Уси Суоми«, совјетска влада покушава да прекине финско-америчке везе у Вашингтону. Она тврди да одржање веза значи морално потпомагање непријатеља Совјета и да присутност финскога посланства у Вашингтону угрожава инвазионе планове Савезника.

ЕВАКУАЦИЈА ТЕМИШВАРА

Букурешт, 3 мај. (МТИ) — Великожупанско звање у Темишвару издало је наређење у вези са евакуацијом града. На основу наређења град могу напустити они који за то добију дозволу а ови су дужни да своје станове ставе на расположење великожупанском звању. Оно пак може да одреди ове станове за избеглице.

Парламент ће се састати вероватно друге половине месеца маја

Будапештански лист „Регели Мађарорсаг" јавља да се у политичким круговима пронела вест да ће Парламенат бити сазват у првој половини месеца маја. Министарства су израдила више законских предлога, који ће бити поднесени Парламенту.

Настала је потреба да се продуже мандати народних посланика, пошто ће исти ускоро истећи. Ванредне прилике правдају потребу да се не расписују избори, односно да се не скреће пажња јавности са оних општеважних задатака при чијем решењу треба данас да учествује сваки Мађар. Вероватно ће то бити и образложење продужења посланичких мандата.

ГУБИТЦИ БУКУРЕШТА

Букурешт, 3 мај (МТИ) — Војна команда румунске престонице саопштава, причињену штету приликом једног ваздушног напада на румунску престоницу. На основу исте уништене су 1892 куће, оштећено 1849 зграда, ватра се појавила на 102 места. 2979 особа је рањено а 3.378 погинуло. Велики део бомбардовања задесио је радничке квартове. Уништена је односно изгорела зграда Универзитета, више културних установа и цркава и најзад једно гробље.

ГЕНЕРАЛ КАТРУ У МАРАКЕШУ

Лисабон, 3 мај. — (МТИ). Како британска обавештајна агенција позивајући се на марокански радио јавља, генерал Катру стигао је у Маракеш.

ЕНГЛЕСКИ ЗАЈАМ КИНИ

Амстердам, 3 мај. — (МТИ) Идн је у среду у Доњем дому изјавио да је Енглеска дала Кини зајам од 50 милиона фунти стерлинга.

ВИЛХЕЛМШТРАСЕ О ЗАТВАРАЊУ НЕМАЧКОГ КОНЗУЛАТА У ТАНГЕРУ

Берлин, 3 мај. (ДНБ) — Са немачког надлежног места информативно се саопштава: Затварање немачког генералног конзулата у Тангеру — изјавили су на једно постављено питање у Вилхелмштрасе — не треба сматрати толико немачко шпанским него тим више шпанско-енглеским предметом, указујући на то са колико несимпатије Енглеска посматра што је генерал Франко преузео заштиту тангерског појаса. Енглеска никада није напустила сумњу да има намеру да у датој прилици измени тамошње стање.

У АМЕРИЦИ ЋЕ БИТИ ОБРАЗОВАНА ПОЉСКА КОНТРАВЛАДА

Совјети оптужују за издајство лондонску емигрантску владу

Амстердам, 3 мај. — (ДНБ) Енглески лист „Дејли Скеч“ пише да несугласице између Пољака и Совјета све више доприносе стварању једне пољске против владе. Према вестима ова се контравлада ствара у Америци уз припомоћ Совјета и владу ће саставити пољски универзитетски професор Линге.

У вези са овим Рајтеров извештај саопштава да Совјети оштро нападају лондонску пољску емигрантску владу а нарочито пак генерала Шошновског. Они је оптужују да се њене присталице с оружјем у руци боре против пољских партизана који ма управљају из Москве.

СОВЈЕТИ НЕ МОГУ ИСКОРИСТИТИ ЖЕТВУ У УКРАЈИНИ

Берлин, 3 мај. (ТП) — Немачке трупе су приликом свога повлачења тако савршено опустошиле евакуисане области, да се војство совјетских армија у Украјини бори са веома тешким бригама. Нарочито је на пољу исхране трупа ситуација веома тешка. Совјети су 1941. када су Немци заузели Украјину, одвукли за оружје и рад способне мушкарце на Урал, док су у Украјини остале само жене и старци, који су се скривали испред Совјета. Приликом повлачења Немаца заједно са немачким трупама отишли су и они за рад способни Украјинци, који су за време немачке власти тамо остали, али сада неће да доспеју у руке ГПУ-а.

Совјети су по повратку све мушкарце од 16 до 62 године однели у војску и пољопривредне радове морали су да врше жене, старци и деца. У смислу совјетског наређења, пољопривредне радове требало је вршити од рано изјутра до касно увече, али и тако је изостао велики део јесење и пролећне сетве. На то је совјетска влада организовала казнене експедиције да застраше становништво. Испред казнених експедиција украјински сељаци, који су били још код куће, побегли су у шуме и тамо се прикључили партизанским групама против Совјета. При украјинским приликама, Украјина која је у прошлости увек била житница, сада не може испунити своју мисију.

ШПАНСКО—АНГЛОСАКСОНСКИ СПОРАЗУМ

Мадрид, 3 мај. (МТИ) — Шпански министар спољних послова изјавио је у уторак да су завршени преговори између Шпаније и Енглеске и Сједињених Америчких Држава. Споразум се проширује на многе тачке а нарочито на економске везе између Шпаније, Енглеске и Сједињених Америчких Држава. Преговори су вођени у оквиру данашње ситуације и у духу строге неутралности Шпаније.

Према извештају енглеске обавештајне службе, енглески министар иностраних послова Иден обавестио је Доњи дом о оним питањима која имају везе са радом немачког конзулата у Тангеру, о бившим шпанским јединицама на Источном фронту, о италијанским трговачким бродовима који се приликом примирја Италије нашли у шпанским лукама као и по питању испорука волфрама Немачкој. Као што је рекао, савезнички споразум са шпанском владом уследио је у строгом духу неутралности на основу чега ће Енглеска и Сједињене Америчке Државе задовољити потребе Шпаније у погледу нафте.

Кроз штампу

»Фигетленшег« о одбранбеној спремности Немачке

„Фигетленшег“ пише: „Западни Савезници су рату нерава одредили велику улогу у борби за Европу. Поставили су посебно министарство где најбољи психолози масе и чиновници са најбујнијом маштом лупају главу чиме би се европске народе могло из дана у дан боље заплашити. У службу англосаксонских пропагандистичких органа стављени су и ваздушне терористичке нападе, и утицај тих органа је веома велик, јер, као што се накнадно испоставило, чак и водећи државници подешавају своје исказе према жељама овога централног органа. Тако је Черчил, који добро познаје енглеску идеологију масе, и по могућству увек избегавао прорицања, преплављивање Европе обећао за почетак ове године, најкасније за средину марта. Тај последњи термин већ је давно прошао, и, уместо обећаног напада, изгледа да долази нова пропагандистичка акција. Енглеску су, с обзиром на велике операције које су на прагу, стварно затворили од спољњег света, и отишли дотле да су у Лондону акредитованим посланствима забранили дотицај са својим домовинама. Сад је већ свако сматрао за сигурно да ће толико обећавани напад брзо доћи, но уместо тога он је опет изостао. Но у Лондону хоће даље да појачају заплашивање, те су наредили густо бомбардовање пруга поред Канала, и аеродрома, што су опет означили као припрему за инвазију“.

„Дотле — пише лист — на Немци нису остали скрштених руку, спремили су се за сваку могућност. Као војник пре битке своју пушку, прегледали су подробно утврђења Атлантског бедема, ставили су у приправност одбранбену војску, чекајући. Немачки авиони пак данонмице долетају над енглеска пристаништа која долазе у обзир, и мотре на скупљање бродовља који би наговештавали инвазију. Досад међутим таква скупљања бродова већих сразмера нигде нису запазили“.

#

„Фелкишер Беобахтер“ доноси из Стокхолма: „Шведска јавност прати са великом пажњом реакцију коју је изазвало негативно држање Шведске према покушају Савезника да подвеже трговину с Немачком. „Стокхолмс Тидингген“ пише у једноме уводнику да се рат нерава против Шведске, пре свега у америчкој штампи, наставља и даље. Швођани су међутим тај начин ратовања упознали, и не осећају се побуђени да пред мање или више скривеним претњама, које су у извесним органима штампе, управљене на Шведску, изгуби главу“.

Исто тако се — подвлачи лист — у Шведској са великим спокојством посматра реакција на то у Америци која ради са аргументом „да ће Шведска изгубити своје симпатије у англосаксонском свету ако се не покаже покорном, и да ће она морати и после рата сносити последице такве промене у расположењу“.

„Дочаусајтунг“ доноси из Стокхолма: „Црвена Звезда“ бави се, према једној московској вести Рајтера, северноамеричком политиком уља, са нарочитим обзиром на интересе САД-а у погледу стицања контроле над уљем Блиског Истока. Московски лист пише: Североамеричка друштва показују велико интересовање не само за Сауд-Арабију, него и за цело арапско полуострво, којим иду неколико најважнијих саобраћајних линија што везују три континента: Европу, Азију и Африку. Американци који желе да остваре далекосежне послератне планове за континентални ваздушни саобраћај, пашће се већ и да добију базе на тим необично важним раскршћима светског саобраћаја. Остала америчка друштва, којима влада Стандард Оил, покушавају да стекну слично положаје у другим уљаним подручјима Блиског Истока.

#

„Дојчес Фолксблат“, у уводном чланку „Три године терористичког рата“, разлаже бесциљност и неуспешност досадашњег ваздушног нападања Англосаксонаца. „Да је тај експеримент подбацио најјасније се види из тога — пише лист — да Англо-Американци, као што сами тврде, данас стоје пред развојем инвазије. Они сами притом не таје да та инвазија, сасвим свеједно хоће ли успети или не, мора Енглезе и Американце стати стотине хиљада живота, те ће тако бити највећа крвна жртва њихових народа. Несумњиво, они ту огромну жртву не би узели на себе кад би постојао још неки изглед да би терористички рат против немачког цивилног становништва могао довести до жељеног резултата“.

У чланку се завршно наглашује да би инвазија, да је покушана пре једне или две године дана, вероватно имала више изгледа на успех, пошто с једне стране Западни бедем још ни издалека није имао данашње сразмере, а с друге стране је гро немачке војске стајао дубоко у Русији. То закашњење, услед експеримента са ваздушним ратом је, подвлачи „Дојчес Фолксблат“, одлучан војни успех Немачке. „Поред те задовољштине, баш та бесмисленост и бесциљност ваздушног терористичког рата испуњава нас — пише лист — мржњом и одвратношћу. Кад би такав рат донео одлуку, бар би његов војни циљ био постигнут. А овако не само да ми стојимо пред чињеницом да видимо пред собом хиљаде невино уморених жена и деце, и некадашње културне споменике у рушевинама, него, пре свега, и непријатељ стоји пред резултатом да је најсвирепија експеримент ратне историје узалуд платио са толико властитих људских живота, и притом дошао до сазнања да се ратни поход, који се овим експериментом хтео избећи, данас ипак мора предузети, а то под много тежим околностима него тада“.

ШВЕДСКА ЖЕЛИ ДА ОСТАНЕ НЕУТРАЛНА

Стокхолм, 3 мај. — (ДНБ). Претседник шведске владе Ханзен, на прослави одржаној 1 маја у Малмеу, одржао је говор у коме је нагласио да Шведска намерава и даље да води досадашњу политику неутралности. Неутралци — рекао је — нису дужни одобравати или прихватити захтев зараћених страна. Неутралци морају сами да расуде на који начин могу свој интерес најбоље да сачувају а ово се не догађа учешћем у рату. Ми се не можемо одрећи права нашег схватања нити пак дозволити да други одлуче шта је правилније и праведније, јер би се на тај начин морали одрећи самоодређења у духу демократског схватања. Шведска то неће учинити. Већина шведског народа као и досада потпомаже владу у њеним напорима да државу сачува ван рата. Говорећи о унутрашњој политици, претседник владе је између осталог изјавио да у Шведској неће бити организован народни фронт на заједничком путу социјалдемократа и комуниста.

ВИЛХЕЛМШТРАСЕ О НАМЕРАМА ЕНГЛЕСКЕ И САД ПРЕМА ПОРТУГАЛИЈИ

Берлин, 3 мај. (ДНБ) — Са надлежног немачког места информативно се саопштава:

Према убеђењу немачких политичких кругова, Енглеска и САД ће ускоро ступити у акцију и у Португалији да искористе извесне предности за своје ратно војство. О томе да ли ће тај догађај између Енглеске, Америке и Шпаније штетно и у коликој мери утицати на немачко ратно војство, меродавни кругови у Вилхелмштрасе нису хтели да дају никакве изјаве али су дали наслутити да је влада Рајха са сазнањем и предвиђањем евентуалне наступајуће ситуације на свима теренима учинила потребне мере за онемогућавање спречавања немачког ратног војства.

БОРБЕ КОД КОВЕЛА

Берлин, 3 мај. (Интерпф) — Југозападно од Ковеља большевици су са убацивањем јаких тенковских одреда учинили покушаје да потесну истурене немачке положаје источно од реке Турје. Покушај је пропао после губитка 32 тенка. На средњем сектору фронта јужно и северозападно од Витебска большевици су потпуно обуставили вршење напада. Насупрот томе после дуже паузе поново су покушавали нападе са јачином чета између Березине и горњег тока Дњепра. Немачке трупе одбиле су нападе. Овом приликом немачка противавионска артилерија и ваздухопловство оборили су 32 авиона. Три немачка апарата нису се вратила у своје базе.

ПРОЦЕС АДМИРАЛА ДЕРИЈЕА У АЛЖИРУ

Лисабон, 3 мај. — (МТИ) Према алжирском извештају, британска обавештајна служба јавља да ће следеће среде у Алжиру почети расправа по случају адмирала Деријеа, бившег главног команданта ратне морнарице у Тунису. Против адмирала Деријеа подигнута је оптужба да је, за време свог командовања предао Бизерту непријатељу.

Немачка штампа са великим признањем пише о мађарским хонведима

Мађарске лаке јединице боре се са нарочитим јунаштвом

Берлин, 3 мај. (ДНБ) — Берлински листови од среде детаљно изнашају јуначке борбе мађарских хонведа у Галицији. Листови констатују да су мађарске лаке дивизије уништиле више од сто совјетских тенкова а највише ручним оружјем. На оба крила мађарских дивизија боре се немачке дивизије и између обе савезничке војске влада најприснија другарски однос. Често пута се догађа да се у једноме рову нађу помешани и мађарски и немачки војници.

Код општине Бахаровице 325 висова држале су заједнички мађарске и немачке трупе које су раме уз раме обасипале ватром совјетске трупе које су се повлачиле.

Немци се нарочито диве рововској изградњи Мађара. Где се зауставе Мађари одмах почињу да граде рове које одмах облажу сламом и дрвима те тиме ови стварају утисак правих малих рововских вила. Немци констатују да су развучени и дубински проширени напади мађарских трупа, које увек официри на челу кратким командама или звиждаљком предводе, веома успешни. Мађарски официри скоро сви говоре немачки и на тај су начин стално у вези са немачким официрима.

На горњем Серету отпочео је очекивани совјетски напад

Немачко-румунске трупе одбиле су све нападе

Берлин, 3 мај. (Интеринф) — На јужном сектору Источног фронта дуж средњег тока Серета у уторак су почели дуго очекивани бољшевички напади великог стила са много пешадиских дивизија уз убацивање у борбу око 350 тенкова. Тежиште борбе је околина Таргул—Фрумоша као и обе обале Серета. Совјетска појачања која су допремљена на поменуте територије, на основу веста које су објављене у више махова, претстављају потпуно провидну намеру совјетског ратног вођства, тако да је вођство немачких и румунских трупа могло да се припреми за одбрану од совјетских покушаја продора у Молдавију. У великом претпростору немачких и румунских средњих положаја савезничке трупе су поправиле своје положаје у последње време и образовале дубоко разгранати систем појасева. Први дан совјетских напада закључен је са тешким губитцима по Совјете. Од у борбу убачених 350 непријатељских тенкова успело је да се, према досадашњим извештајима, уништи или за борбу онеспособи 161 тенк. Иако су бољшевици под заштитом магле и перманентне артилериске ватре са великим снагама нападали на положаје тежишта напада, успело је да се осујете у потпуној мери противнападима. Немачки ловци тенкова почев од првог тренутка напада, извршивши безбројне ниске летове, десетковали су совјетске тенковске јединице. Тако на пример један одред од око 120 совјетских тенкова у ниским летовима био је потпуно разбијен и уништено је 65 а оштећено 40 тенкова. Током борби непријатељ је изгубио 22 авиона док се у румунске и немачке базе нису вратила три апарата. Насупрот тешким губитцима које је непријатељ претрпео током великог напада првог дана бољшевици су у среду у зору п[illegible] прешли у напад.

Из извештаја који долазе са осталих сектора Источног фронта може се констатовати да је на Кримском полуострву дошло до локалних борби само на источном делу претпростора код Севастопоља и да је у претпростору Карпата северно од Јаблановке успело уништити неколико совјетских група у јачини више батаљона.

Совјети су прекинули офанзиву да би је довели у склад са операцијама на Западу

Немачко се војно вођство на основу својих извештаја припремило на очекиване нападе

Берлин, 3 мај. (ДНБ) — Један берлински извештај о ситуацији са Источног фронта јавља да је тамо наступило борбено затишје. Ситуацију карактеришу незнатне совјетске локалне операције док немачке и мађарске трупе настављају своју активност у сврху изједначења фронта у ограниченом простору. Ово затишје међутим треба сматрати привременим јер сви знаци указују да се Совјети спремају на нову велику офанзиву на јужном и средњем сектору фронта. Да ли ће се радити о самосталним нападима или ће их довести у склад са инвазионим покушајем Англосаксонаца још се не може знати али сва вероватноћа указују на то, пошто су бољшевици на Источном фронту напустили отпочету офанзиву те је из овога логична претпоставка да им је намера да своју активност доведу у склад са другом активношћу.

Изјава енглеског министра рада Бевина, у којој изјављује да је инвазија на помолу, у Берлину не придодају никакву важност, те су далеко од замисли да из ове изјаве у погледу дана инвазионог покушаја извуку било какве закључке. Немачко се ратно вођство у овом смислу ослања само на своја сопствена запажања и према овима примењује своје акције.

У Берлину различито оцењују шпанско-енглески и турско-енглески споразум

речено је у Вилхелмштрасе

Берлин, 3 мај. (ДНБ) — Информатор Вилхелмштрасеа у вези са ограничењем експорта шпанског волфрама за Немачку указао је на необично болесну ситуацију шпанске привреде и тако на принуђеност увоза животних намирница те је констатовао да је решење шпанске и турске лиферације различито. Томе одговарајући показује се извесна разлика у Немачкој при оцени шпанске и турске лиферације. О новцу немачког амбасадора из Шпаније Вилхелмштрасе нема никаквог сазнања. Информатор је констатовао да се у скорој будућности може очекивати и енглеско—португалски споразум сличан енглеско—шпанском споразуму, те је додао да је далековидност немачке владе омогућила да ново развијање ситуације нема никаквог утицаја на немачко ратно вођство. У вези са англосаксонском дипломатском офанзивом на неутралце за сада се не може очекивати изненађење. Информатор Вилхелмштрасеа је нагласио потпуну мирноћу немачког држања што је тумачио тиме да се енглеска дипломатска офанзива ослања на инвазију али ће међутим Немачка потпуно одбацати и уклонити заједно са инвазијом и резултат енглеске упене.

Д-р Сигфрид Хорн о шпанско-англосаксонском споразуму

Још није заузет званичан став у Берлину

Берлин, 3 мај. (ДНБ) — Дипломатски сарадник немачке телеграфске агенције д-р Сигфрид Хорн пише:

Шпанско министарство спољних послова у уторак је саопштило да је дошло до споразума са Енглеском и САД. На основу тога споразума ограничава се експорт шпанског волфрама, обуставља се рад немачког генералног конзулата у Тангеру а англосаксонске силе ће поново почети са одашиљањем нафте за Шпанију. По томе догађају још није заузет став у меродавним немачким круговима. Зато се за сада још не може казати да ли ће и какве ће мере Немачка применити у конкретном случају. Међутим се може констатовати без прејудицирања евентуалног службеног комуникеа да је Шпанија са политичким и привредним уступцима учињеним у корист Англосаксонаца пружила искључиво привредну олакшицу али није учинила ништа у погледу пружања извесне политичке предности. Ти уступци ништа нису променили у нарочито непријатељском расположењу према франгистичкој влади коју претставља Франко. Дебата у доњем дому после Иднове изјаве у споразуму показала је ту искључење сваке сумње. За сада треба сачекати какве политичке циљеве хоће Енглеска да постигне са затварањем немачког генералног конзулата у Тангеру за чега је Шпанија дала пристанак. Када је Франко 1940 год. прогласио шпански протекторат над Тангером тада се Енглеска због тадашње своје војне и политичке ситуације помирила са том чињеницом. Лондон можда мисли да је са изнуђеним уступцима од стране Шпаније учинио први корак за успоставу старог стања.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР ЕНДРЕ ЛАСЛО У СЕГЕДУ

Сегед, 3 мај. (МТИ) — Државни секретар витез Андре Ласло посетио је у Сегеду она места где намеравају да иселе Јевреје. Евакуација ће уследити у току ове недеље.

Из Коложвара јављају: Градска капетанија полиције у Коложвару издала је наређење на основу којег сви Јевреји који су обавезни за ношење знака, почев од 2 маја по подне од 6 часова до пре подне 11 часова, не смеју напустити своје станове.

АМЕРИКА И ПОСЛЕ РАТА ЖЕЛИ ДА ЗАДРЖИ НЕКЕ БАЗЕ КОЈЕ ЈЕ САДА ОКУПИРАЛА

Стокхолм, 3 мај. — (ДНБ). Њујоршки дописник „Дагенс Нихетера“ извештава да је кандидат за претседника гувернер државе Охаја Џон Брикер одржао говор у којем је захтевао задржавање извесних база важних по ратно вођство и за послератно време. Ради се о оним базама које су створене америчким новцем. У вези са овим Валтер Липман пише у „Јунајтед Стејтс Њусу“ да и претседник Рузвелт има намеру да заштити извесне позиције, које су важне са гледишта одбране Сједињених Америчких Држава. Према Липману, Дакар се не може оставити без америчке контроле, па додаје да претседник мисли на острва Мадагаскар, Нову Каледонију, Француску Гијану, острва Сен Пјера и Микелон.

Берлин о совјетском нападу код Серета

Ов још не значи офанзиву

Берлин, 3 мај. (МТИ) — Иако је совјетски напад покренут на средњем току Серета био ослањан на јаке снаге на широком фронту од 50 километара и у току напада првих дана било убачено у борбу 350 тенкова, на надлежном немачком војном месту не идентификују тај напад са очекиваном совјетском офанзивом на јужном сектору. На супрот томе са немачке стране рачунају са појачањем борбе на сектору Серета и изјављују да је могуће да ће се из тога покушаја развити источна офанзива која је доведена у везу са инвазијом.

Сестим

ЧЕТВРТАК, 4 МАЈ 1944

— **Народни посланик г. Милан Л. Поповић отпутовао је у Будапешту.** Народни посланик г. Милан Л. Поповић службено је отпутовао јуче, у среду у Будапешту. Г. Поповић ће примати публику у усбичајено време у недељу пре подне у просторијама Српске читаонице.

— **Читуља.** Јуче, 3 маја у Ујвидеку је умрла после дуге и тешке болести у 78-мој години живота уд. Флора Андрије Николића (Цавера), бившег среског начелника. Покојницу оплакује многобројна породица. Њена смрт изазвала је дубоку жалост код свих њених пријатељица и познаница. Сахрана ће се обавити 5 маја у 3 часа по подне из мртвачнице на Успенском гробљу.

— **Турски претседник владе на одмору.** Претседник турске владе Сарацоглу отпутовао је у недељу на краћи одмор. На железничкој станици опростио се од њега поглавар државе Исмет Инени.

— **Покретна изложба слика мађарских фотоаматера.** Мађарско министарство спољних послова организоваће ове јесени у Немачкој покретну изложбу слика. Мађарски сликари фотоаматери, треба своје уметничке снимке да пошаљу до 31 маја о г. у културно одељење министарства иностраних послова (Тарнок ут. број 5). (МТИ).

— **НА УКУСАН КАКАО КОД ЋИРИЋА, УЈВИДЕК, АНДРАШИ, 4.** 1292

— **Поштанска штедионица исплаћује по кратком поступку 300 пенга улагачима.** У Службеним новинама од недеље објављена је наредба Министарства финансија по којој поштанске управе као посредничка звања Поштанске штедионице могу исплаћивати по уложним књижицама Поштанске штедионице, кратким поступком, највише до 300 пенга.

— **ПРИЈЕМ СЛЕПЕ ДЕЦЕ У ДРЖАВНИ ЗАВОД ЗА СЛЕПЕ У БУДАПЕШТИ.** Државни завод за слепу децу Јожеф надор, за 1944—1945 годину примаће слепу децу која су навршила пету годину живота, али изузев слепила немају никакве друге телесне мане нити болују од какве болести која би ометала њихово образовање, исто тако примаће до 14-те године живота децу која су изгубила очни вид током школовања. Формулара на којима се подноси молба за пријем у завод, могу се код истог, добити бесплатно. Деца сиромашних родитеља која ово докажу званичним уверењима примаће се бесплатно. Примаће се сва деца без обзира на веру, народност и пол. Молбе за пријем ваља поднети м. кр. министру просвете до 15 јуна путем управе овог завода (Будапешт, XIV, Ајтоши Дирер шор 39).

ОВЧЕ КИСЕЛО МЛЕКО И ЈОГУРТ на мало и на велико продајем. Препродавцима дајем попуст. Руфче Миладиновић, млекара »БАЛКАН«. Јокаи Мор ул. 21. 1616

Скупштина муниципалног одбора Бачбодрошке жупаније

Муниципални одбор Бачбодрошке жупаније одржаће у Зомбору у петак, 5 маја, ванредну скупштину на којој ће се расправљати о разним актуелним питањима жупаније. Сем тога, према нашим информацијама, вршилац дужности великог жупана д-р витез Бајшаи Ерне, поджупан, предложиће скупштини да се одобри кредит од 100.000 пенга као прилог бачбодрошке жупаније пострадалима од бомбардовања.

— **Постављење владиног комесара за позоришну и филмску уметност.** У Министарству просвете воде се преговори о мађарској позоришној уметности и филмској производњи. Према једној вести ускоро ће мађарска позоришна и филмска уметност добити нов правац. Биће раздељене коморе за позоришну и филмску уметност, које ће добити свака посебног комесара и то Киш Ференца, односно Пагер Антала. Постављење комесара очекује се ових дана.

— **Због продаје сена изнад максималне цене осуђена на месец дана затвора.** Јуна месеца прошле године Милена Лавачки сељанка из Чурога, дотерала је у Ујвидек воз сена и продала га по 12 пенга 100 килограма. Максимирана цена била је тада свега 8.40 пенга за сто килограма. Суд је осудио на месец дана затвора, годину дана губитка грађанских права и да плати Државном ерару на име накнаде за робу 108 пенга. Пресуда је правомоћна.

— **Одложена је главна судска расправа против италијанских генерала и адмирала** која је требала да почне концем априла. У судским се круговима сазнаје да ће ова парница обелоданити сензационална открића.

— **Растурен је пештански Унио клуб.** Према извештају Мађарске Телеграфске Агенције. Министар унутрашњих дела на основу права надзора друштава, а због рада који је био противан основним правилима, разрешио је мађарски Унио клуб. Министар унутрашњих послова исто тако разрешио је и Грађански круг у Белварошу, пошто његов рад није био пожељан због државне и јавне безбедности.

— **Поздрав из Холандије.** Уредништво је примило писмо од г. Милана Пандуровића (Pol. Waffen Schulle, III. 7. kompanie, Den Haag, Holland), следеће садржине: „Поздрав из Холандије, мојој жени Ружици, којој желим и што скорије оздрављење, јер ми пише да је болесна, мојој малој и слаткој дечици Мирослави, Томи и Марији, као и осталим кумовима, пријатељима и познаницима и С. К. Бачкој“.

— **Два милиона динара за пострадале од бомбардовања у Београду.** Јављају из Београда да је претседник владе, генерал Недић из специјалног фонда доделио износ од два милиона динара на име прве помоћи за оне радничке породице које су поводом последњег ваздушног напада претрпеле штету.

— **Основана је левенташка женска чета.** У Будапешти је основана прва левенташка женска чета и то у згради Жупаније у Будапешти. Том приликом одржана је свечаност. Велики бележник пештанске жупаније после отпеване химне одржао је говор у коме је између осталог рекао да и женска омладина мора бити васпитана у родољубивом духу да би се припремио нови дух новог нараштаја.

— **Изгубљен новчаник са документима.** 24 марта изгубљен је на путу између Шајкашсентивана и Алшокабола новчаник са признаницама рибарске задруге рачунима за дрва и 1300 пенга Моли се поштен налазач да уз добру награду преда новчаник власнику Живану Верначком, пекару, Алшокабол.

— **Част ми је известити** поштовану публику и путнике да сам у **гостионици на Железничкој станици Мађарских државних железница у Зомбору почео точење алкохолних пића.** Потрошачкој публици стоје на расположењу **у свако доба дана топла и хладна јела и одлична вина.** Моли посету **Вашхећи Лајош,** гостионичар, **Зомбор,** МАВ, Железничка станица. 1640

— **Објава.** Градска библиотека у Ујвидеку због прегледа књига јеврејских аутора биће затворена до понедељника 8-ог маја. Од понедељника библиотека ће и надаље стајати на расположењу читалачкој публици у одређено време

— **Успостављен је Гето у Шаторалјаујхељу.** Из жупаније Земплен одведени су сви Јевреји у Шаторалјаујхељ где су смештени у такозвани Гето. У њему се сада налази око 15.000 Јевреја. Градоначелник је за Гето одредио терен звани Рођва. Јеврејски кварт — Гето је затворена територија у коме могу да станују само Јевреји, који се могу из њега удаљити само са дозволом, **али и у том случају не могу напуштати град. Гето је** ограђен са стубовима и потпуно изолован. Пошто се недељна пијаца у Шаторалјаујхељу налази у том јеврејском кварту градоначелник је преместио недељну пијацу на трг Пожарника.

— **Нов лек.** Јављају из Лисабона да су у Енглеској почели са производњом новог лека званог видицилин. Нови лек може са великим успехом да се примењује како у хирургији, тако и у интерној медицини. Нови лек заменуће и такозвани пеницилин. Трошкови производње новог лека су мали и зато ће се моћи производити у великим количинама.

БИОСКОП РАКОЦИ ДАНАС

Од 4—7 маја

Побуна у Мароку

(LÁZADÁS MAROKKÓBAN)

Одличан француски филм

У гл. улози:

ХАРИ БОР

ГОВОР БУГАРСКОГ ПРЕТСЕДНИКА ВЛАДЕ ПОВОДОМ 1 МАЈА

Софија, 3 мај. — (НШТ) Претседник бугарске владе Божилов одржао је поводом 1 маја говор на радију упућен радном народу Бугарске. И ове године прославићемо светковину националног рада — рекао је претседник владе. Верујем у праведност бугарске ствари и да је бугарски народ спреман да допринесе жртве за домовину. Најлепша је племенитост, племенитост рада која обезбеђује живот достојан човеку као члану народне заједнице Међутим, рад је истовремено и национална дужност нарочито у данашњим тешким временима која захтевају највеће напоре од сваког радника пошто Бугарска само тако може да успешно заврши борбу.

—●(III)●—

»ТОКИО ШИМБУН« О ПРИМЕРНОМ ДРЖАЊУ НЕМАЧКОГ НАРОДА

Токио, 3 мај. (ДНВ) — »Токио Шимбун« у своме броју од 1 маја доноси уводни чланак под насловом »Од наших савезника, немачког народа, треба да учимо.« Лист подвлачи да је држање немачког народа достојно чуђења и да оно изазива изненађење целога света. Немачки се народ бори са чврстом вером и надом положеном у Хитлера, изнашајући да рат верава не само да није имао успеха него је још чврсће уздигао унутарње јединство. Јапански народ треба из овога држања немачког народа да повуче корисну поуку да би је могао и применити.

—ooo●ooo—

— **Ујвидечки трговци за настрадале од бомбардовања.** — Удружење трговаца у Ујвидеку примило је следеће прилоге за настрадале од бомбардовања: Хакер Рудолф, гвожђарски трговац 150 пенга, Милић Славко, мешовита трговина 10 пенга дрогерија Ури Андраш 100 пенга, Иванић Жофиа, мешовита трговина 10 пенга, Барт и Дризлер, трговина кратке и плетене робе 100 пенга, Делвидечко друштво трговине железом на велико 300 пенга. Раније стигло 1160 пенга, сада са овим прилозима укупно 1830 пенга.

ЗОРА Хормон-витамин крем и пудер пружа свакој жени најефикаснију негу лица. — Парфимерија »З О Р А« Ујвидек, Рекс палата, телефон 34-17

БИОСКОП НЕМЗЕТИ

Од 1—7 маја

Кућаїу на прозор

(ZÖRGETNEK AZ ABLAKON)

Премијера одличног мађарског филма

Силаши Л., Келемен Ева, Ладомерски М., Петеш Ш.

Пореско звање сл. и кр. града Ујвидека — Број: 281/1944.

ПОЗИВ

Пореско звање града Ујвидека позива грађанство да под теретом законских последица пријаве код чиновника за надлежни порески квART у Градском пореском звању од Јевреја предате ствари на чување, готов новац у виду зајма, вредности (накит, вредносне хартије и тд.) намештај, одела, ћилиме, кристал и вопрулан као и примљене или сакривене покретнине јеврејског власништва.

Против лица које у року од 48 часова не удовоље дужности пријаве Градско порско звање покренуће кривични поступак и затражиће хапшење.

Пошто су на основу досадањих података и истраге Јевреји сакрили горе набројане вредности и покретнине код полујевреја и код хришћанских породица, то ће се према лицима које те вредности крију, као и против лица која о томе имају сазнања а не пријаве власти покренути најенергичнији поступак.

Градско пореско звање ће спровести и наплатити потраживања јеврејских јавних дуговања и заостатака од оних који скривају, или од чланове њихових породица.

Свако је дужан да пријави ко има сазнања о гореизложеном као и о досада незапечаћеним становима или о јеврејским становима које су заузели други са изузетком оних којима је Градоначелничко звање издало дозволу за употребу тих станова.

Градско пореско звање позива све закупце јеврејских земљишта, кућа, плацева, станова, радионица и тд. да уплате закупнину у Градско пореско звање на рачун власника без икакве посебне опомене.

Ујвидек, 3 маја 1944 год.

Градско пореско звање

= ДРЖАВНИ ДУГОВИ СРБИЈЕ. У чланку о финансиским приликама данашње Србије, »Донаупајтунг« пише: »Последица опрезне финансиске политике у земљи је, да се задужење српске државе креће у сасвим сношљивим границама, с обзиром на то да је Србија данас окупирана ратна држава, и као таква мора, дабогме, да сноси и финансиске жртве. Краткорочно дуговање државе износило је крајем 1943 године 16,9 милијарди динара, — сума која, с обзиром на процењен народни доходак од 60—70 милијарди, није висока«.

ЛИЧНЕ Вести

— **Свечари.** Своме сину, брату и уји Томи Ђековићу желе срећну Крсну славу св. Ђурђа, мати Сока ,сестра Милка с децом Тинкицом и Мирком.

Бивши полицајац осуђен због фалсификата у званичној дужности на 6 месеци робије

Пред кривичним сенатом окружног суда у Ујвидеку расправљан је јуче по трећи пут случај Микола Андраша, бившег полицајца, оптуженог због кривотворења јавне исправе у званичној дужности. Он је у 1943 години скидао таксене марке са предатих молби па их је продавао другим странкама. Сем тога извршио је и неке друге мање проневере у званичној дужности.

После опсежног доказног поступка и саслушања сведока суд је јуче донео пресуду и Миколу Андраша осудио на 8 месеци робије и 5 година губитка часних и грађанских права, као и службе. Четири месеца проведена у истражном затвору урачунавају му се у казну. Пресуда је правомоћна.

Од 4—7 маја

У РАКОЦИ БИОСКОПУ

ПОБУНА У МАРОКУ

Сензационална драма на француском језику

У гл. ул.: чувени карактерни француски глумац ХАРИ БОР

НЕИЗОСТАВНО ПОГЛЕДАЈТЕ!

Због продавања сланине на црно -- осам месеци робије

Почетком септембра прошле године Љубомир Бељански, трговац животних намирница из Ујвидека, отпутовао је у Осивац где је купио 28 килограма сланине по 18 пенга килограм. Сланину је донео у Ујвидек. При изласку из станице његов велики пакет био је сумњив дежурном полицајцу и пошто је установио да је у пакету била сланина, коју је Бељански донео у град без дозволе, предвео га је у полицију. Бељански је у полицији изјавио да је сланину купио да би могао услужити своје сталне муштерије, које траже сланину. После завршеног саслушања полиција је предала Бељанског Државном тужиоштву, које је против њега подигло оптужбу због подизања цена, које је вршио у виду заната.

Данас је суд за сузбијање скупоће одржао расправу по овом случају. Бељански је изменио свој исказ дат пред полицијом и пред судом је изјавио да је сланину купио за своју потребу а не за трговину. Каже да је сланину хтео да пошаље својој браћи, која су на раду. Суд ову Бељанскову одбрану није узео у обзир, пошто је због сличне кривице већ био осуђиван и издржао казну. Узевши у обзир ове отежавајуће околности суд је Љубомира Бељанског осудио на 8 месеци робије. Оптужени је против ове пресуде уложио призив.

— СЕРУМ ПРОТИВ ТИФУСА. Један француски професор саставио је нови серум против тифуса, који је досада показао веома добре резултате. Професор Вилсен, који је саставио серум, одржао је предавање у Паризу, те је изјавио да је од 77 болесника који су били оболели од тифуса од серума оздравило 74. Пошто је серум показао успешне резултате, почеће ускоро и његова производња у великим количинама.

— **Поглаварство града Беча** решило је да у будуће свима онима који нарочите заслуге стекну на пољу науке, уметности, економије или друштвеног живота, доделе „почасну медаљу града Беча“. Додељивање медаља вршиће се сваке године у два одређена дана и то 20-ог априла на дан рођења вође Рајха и 15 октобра.

— **Торнадо који је између 9 и 16 априла пустошио у средњем, западном и јужном делу Сједињених Држава причинио је и људских жртава, било је 80 мртвих и 72 рањена.**

„НОВА ПОШТА“ У БУДАПЕШТИ

може се добити сваки дан у трафици ХАНКЕ — Верешмалме улица број 30

— **Супруга данскога престолонаследника, Ингрид, родила је женско дете.** Данском престолонаследничком пару ово је друго дете. Прво им је дете четворогодишња кнегиња Маргарета.

СИН СУНЦА

Јапански цар прославио је 43 рођендан

Јапански цар Хирохито навршио је 29 априла 43 рођендан. Јапан је једина земља на свету где се досада није променула династија. Данашња царска кућа управља земљом још од 660 године пре рођења Христа и тако је царска породица једна од најстаријих на свету за чије се потомке тачно зна. Та околност утицала је да је владајућа кућа потпуно срасла са народом и Европљани не могу да разуму то поштовање које јапански народ указује према своме цару. Јапанска историја почиње са 660 годином пре Христа када је на престо ступио први цар Џиму-Тено. Тено значи царску титулу као Цезар — цар, у европском владалачком смислу.

ВЕРСКИ ЗНАЧАЈ ТЕНА У ЈАПАНУ

Личност Тена-цара има и верски значај, пошто према старом јапанском верском учењу Џиму-Тено био је син бога ветрова и богиње морских таласа. Њихова деца владала су прво на небу и на земљи, а затим Џиму-Тено као први цар био је владалац земље, која је основао данашњу јапанску империју што је извршено 660 године пре Христа.

ЦАР И НАРОД

Увек је догађај када се Тено појави пред народом, а што су врло ретки случајеви. Он се појављује већином јашећи коња, или стоји на узвишењу. Међутим, ако изузетно као на пример о рођендану када се врши парада на којој и он учествује, тада су сви прозори на кућама затворени, а народ са улица даје израза своме одушевљењу када угледа владаоца пошто би било неваспитање ако би један Јапанац са вишег положаја гледао свога владаоца.

ДУХ ЈАПАНА

Интересантно је да је Јапан једина земља света која током своје историје никада није изгубила рат. Јапанци су као што их често и називају »војници Азије«. Сем тога Јапан је једина земља где никада није било »уставотворне борбе«. Наиме и данас је на снази устав од 11 фебруара 1889 године који је тадањи цар дао народу. Тада је било извесних немира, пошто присталице старих обичаја нису хтели да чују о уставу и о народном представништву. Тада су морали и они да се увере да цар остаје њима веран и да ће он и даље управљати судбином Јапана у духу старих традиција.

Светски појмови Јапана строго су војнички. Главни позив је војни, а Тено је главни командант војске. Највећа је срамота за Јапанца да падне у ратно заробљеништво. Када се све то зна тада се лако могу протумачити велики војни успеси Јапана.

†

Дубоко ожалошћени извештавамо сву родбину, пријатеље и познанике, да је наша добра мама, мајка, пуница и рођака

Флора уд. Андрије Николића-Џавера

рођ. Вахтлова

после дуге и тешке болести, 3 маја у 78 години живота, преминула.

Сахрана ће се обавити 5 маја у 3 часа по подне из мртвачнице св Успенског гробља.

ВЕЧАН ЈОЈ ПОМЕН!

Ујвидек, 4 маја 1944 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

СЛАВКО МИЛУТИНОВИЋ, зет; ЂОРЂЕ, ЛАЗА и СТЕВА МИЛУТИНОВИЋ, унуци; ИСИДОРА СЛАВКА МИЛУТИНОВИЋКА рођ. НИКОЛИЋ деца и остала родбина 1637

НИТРОГЛИЦЕРИН
најстрашнијеексплозивно средство и његов проналазач Алфред Нобел

Ових дана поводом ваздушних напада у штампи је објављено да се разорне бомбе које имају страховито дејство, пуне експлозивом нитроглицерином. Проналазач нитроглицерина је шведски хемичар Алфред Нобел (1833—1896), који је успео да мешањем глиперина са смесом азотне и сумпорне киселине створи необично снажан експлозив ужасног разорног дејства. Проналазач је том приликом у првом моменту мислио на искоришћавање овог експлозива у техници, али пошто се у пракси показало да је овај експлозив необично осетљив није могло да дође до практичне примене. Наиме, био је читав низ случајева да је долазило до експлозије нитроглицерина приликом његовог справљања, тако да се дешавало много несрећа. Нешто доцније успело је да се осетљивост нитроглицерина на тај начин умањи — што се тиче јачине — нитроглицерина неутралисала мешањем с дрвеном струговатом или одговарајућом врстом порозне земље, тако да је створен експлозив који је донекле задржао своју снагу али није тако лако експлодирао.

У овом рату је нитроглицерин, који је практично био стављен ван употребе због своје превелике осетљивости и ћуди, поново нашао примену у пуњењу авионских бомби.

Као што је познато Алфред Нобел својим проналаском стекао је огромно имање и пре своје смрти цео свој иметак завештао је на научне сврхе. Од камата његовог капитала он је одредио да се сваке године издаје по пет награда најбољим светским научницима из области физике, хемије, медицине, књижевности као и трудбеницима на раду за светски мир. Ове награде су прилично замашне и свака износи по 200.000 шведских круна, које се издају сваке године. Од како је почео садашњи светски рат, одбор за издавање Нобелових награда, коме претседава шведски краљ, није био у могућности да ради, тако да је практично издавање ових награда престало. Међутим, камате огромног Нобеловог капитала стално расту и чекају када ће поново моћи да буду предате изабраним научницима.

Занимљиво је напоменути да је например Немачка доласком националсоцијализма на власт забранила својим научницима да конкуришу и приме Нобелову награду.

КОЈИ ШАЉУ ОГЛАСЕ

за »НОВУ ПОШТУ« писмом, а такође за огласе шаљу у поштанским маркама, умољавају се да шаљу марке у највишој вредности до 30 динара. **Огласно одељење »Нове Поште«.**

ОБЛАК ПРАШИНЕ У ПАРИЗУ

Премијера његовог величанства мотора

Лепог пролећњег дана, 30 априла 1894 године била је велика ужурбаност око капије париских бедема код Порт Мајоа. Овде се сакупило преко стотине разноврсних возила скупа са њиховим сопственицима. Међу возилима било је и тешких моторних кола али се нашла и која мртвачка кола, чак и зеленкасти корде-и и млекарска кола, док се иза њих, негде при крају налазила једна справа слична таљигама на којима је седео један брадати мушкарац са озбиљним лицем. На једном узвишењу трибине стојали су неки људи мрка изгледа један је од њих дао знак за полазак црвеном марамом. Тога момента целу околину обавила је густа прашина уз свирање и заглушну виску разних врста сирена, крепула се ова чудновата поворка »несхватљивом брзином« (према схватању онда доба) да би одјурила до града Руана и натраг. Била је реч о једном путовању од 126 километара. Неколико моторних возила сударило се већ при старту док су им путници на све стране попадали али се један део храбро упутио и после неколико часова деветоро кола су сретно стигли до циља. Ове је уз громогласне звике дочекало благодарно грађанство.

ЈЕДАН ЛУДАК ГОВОРИ О КРАЈУ СВЕТА

Када су победника украсили, подигао се у ложи један сувоњав човек.

»Очекивао сам овај резултат јер су се снаге пакла ослободиле и мотор у овом тренутку почиње да осваја земљу. Тешко теби Дајмлеру, тешко вама Парижани, мотор значи крај света!«

Говорник је био лекар Сенгро који је на тој приредби полудио. Ускоро су га одвели а »глад јаторе« је — како су назвали победнике који су стигли на циљ — народ на раменима понео. Овога дана је била премијера мотора који данас господари светом. Његов је пут био доста дут, јер је са њиме прве опите 1885 године у Студгарту вршио инжињер Дајмлер, који је терање велосипеда нагло преиначио на машински погон и тиме створио први моторни бицикл света. Овај успех му је дао подршку за даљи рад. На париској масовној приредби учествовали су хидромобил, електромотор, као и мотор са гасним погоном. Овај последњи је добио палмову гранчицу је брзином од скоро 20 километара на је брзином од скоро 20 километара на сат. Према листу »Пти Журналу« смрад од гаса се код Порт Мајоа осећао и после недељу дана, али се човек кренуо путем који води у недоглед. Лист је имао право, када је тврдио да ће »његово величанство мотор, за пар деценија понети човечанство у бескрајност«.

Некадањи милионар и диктатор моде умро као сиромашни сликар

Кратка вест о смрти Пола Поареа, некадањег краља моде и милионара који је умро сиромашан, није скоро ни запажена у дневној штампи.

Име Поареа значило је појам за цео свет. Деценијама је он претстављао моду као што је Ситроен претстављао ауто или Коти парфеме. Његовом смрћу нестала је занимљива и чудна фигура мирнодопске Француске.

Пол Поаре је хтео да постане сликар. Међутим, убрзо је увидео да не располаже нарочитим способностима те је прешао на израду модних прегежа. На овом пољу показао је велики успех и убрзе се удружио са једним финансијером, те је отворио такозвани монденско-модни салон. Већ у доба мира његова радња је добро напредовала. Тада је изненадио Европу смелим креацијама, тако да је за кратко време постао арбитром светске моде. Он је убрзо увидео дејство рекламе и на пропаганду је трошио огромне суме.

Са својим манекенима пропутовао је цео свет и учествовао је у свима већим друштвеним и добротворним акцијама. Тако је он између осталих био главни аранжер чувеног бала „Мали бели креветићи“, који је био организован у корист сиромашне деце али је у ствари претстављао огромну ревију моде. Имао је своје филијале у свима монденским купалиштима, чак и у Њујорку где је у Петој авенији отворио огромну радњу. Његови клијенти били су врбовани међу америчким милионерима. Сваке године је издавао модну ранг листу уз сарадњу више великих париских фирми, али је свако знао да он заправо одређује ранг листу десет најелегантнијих дама на свету. Природно ова класификација није почивала на естетској основи, већ су на прва места доспевале оне, које су на хаљине трошиле највише новаца.

Поареова срећна звезда почела је да се помрачује 1925. У Паризу су се појавили нови и смелији креатори и за неколико година преузели хегемонију од мајстора Поареа. Појавило се име „капетана“ Молинеа, избио је на површину Ворт, па Шиапарели, који је све превазишао смелошћу боја и линија. И мајстор Пату јако је пољуљао Поареову легенду.

Када је избио светски рат име Поареа већ није значило добру марку у редовима светских женских кројача. Његова стара радња спала је на ниво магазина. И материјално је пропао.

После слома Француске преселио се на Ривијеру, али због привредне кризе није се могао бавити више израђивањем модела. Вратио се свом старом занату, сликању. Своје приватне слике продавао је он сам и много њих је куповало слике од згрбљеног, старог, седог господина, који је некада носио круну моде.

Сиромашан и осамљен вратио се натраг у Париз, где је у државној болници и умро.

РАТНА КУХИЊА

ПАЛАЧИНКЕ СА КУПУСОМ

У мало гушће тесто за палачинке се умеша упржјавен пржен слатки купус, посоли и обиберише се, затим се палачинке пеку у тави за палачинке. Потом се ређају једна на другу без да се савијају. Уз то се сервира сос од парадајза.

ТАЛКЕДЛЕ СА СИРОМ

8 дкг. бутера се умуте са три цела јајета и два жуманцета, томе се дода 35 дкг. пропасираног крављег сира, 5 дека шећера, мало соли и толико брашна да тесто буде подоста густо. Праве се »талкедле« не предебело, пеку се док не порумене а после се све по две споје са неким пекмезом.

ПЕКАРСКЕ КИФЛЕ СА МАКОМ НА БРЗУ РУКУ

30 дкг. брашна, 14 дкг. масти, 1½ цгл. млека, једна кашика шећера, мало соли и ванилије, две кашике рума и мало соде бикарбоне се умесе бунавно тесто. Тесто се оклагијом развије, реже на квадратне облике, чији се један крај мало претима развуче. Та комађа се надевају са маком, који је претходно скуван у шећерној води. Формирају се кифле тако да развучен »шпиц« дође горе. Кифле се намажу са шећерном водом, посипају кристал шећером и пеку у подмазаној тепсији при средњој ватри. Надев може бити и пекмез или орасе.

КОЛАЧИ ОД КУКУРУЗНОГ БРАШНА

45 дкг. кукурузног брашна се помеша са 12 дкг. шећера, мало соли, једном кашиком масти, два цела јајета и толико воде колико упије. Воду по мало поливати да се не би сувише воде узело. ½ пакетића бакпуфлера и цео пакетић ванилије. Тепсију добро с машћу намазати и пећи при лаганој ватри. После се изрежу на мале квадрате и саставе са пекмезом.

БЕЧКА ПАСТЕТА ОД КОЊСКЕ ЏИГЕРИЦЕ

Пола кг. џигерице се реже на ситне комадиће те се ставе на испржен црни лук, са којим се под поклопцем дотле пирјани док не омекша (четврт сата). Доливa се увек по мало воде, али се не сме солити. Кад се сва вода укува, онда се два пута протера кроз машину, дода се једна кашика сенфа (по укусу) мало на тренирани натрвеног лука, соли и бибера. Кад се све добро измешало, посложе се на мале тањириће (свакој особи по једна порција) као са три прста висока погача која се посипа са тврдим изреканим јајетом, горе и са стране. Горе на средину долази ружица од куване кароте и пресле, изрезане на резанце танке и дугачке од којих се прави »орнаментика« према укусу. Сервира се уз чај, и додаје пржени хлебац на колутове исечен. Врло добро и издашно.

МЕСО СА КИМОМ, ТАЛИЈАНСКИ НАЧИН

1 кг. коњског меса се попарити увек пре зготовљења са вријућом водом, која се одмах одлије а после тога реже на с прста дебеле резанце. Подоста лука се испржи као за паприкаш те се месо метне на њега да се динстује. Ово нека на ватри стоји добра два сата, доливајући увек по мало воде, да се не соли. Остави се у соку до другог дана, да буде што мекше и сочније. Изјутра се одмах метне на штедњак, сада већ посоли и даље пирјани док не буде мекано, онда се дода мало кима, 6 дкг. пирећа и шест кашика густо укуваног парадајза. Наспе се још воде. Под поклопцем се даље кува 18—20 минута за које време се пирећач скува да остане чврст. Сервира се на округлој порцуланској чинији. Около се метну шпагете.

Укрштене речи

БРОЈ 94.

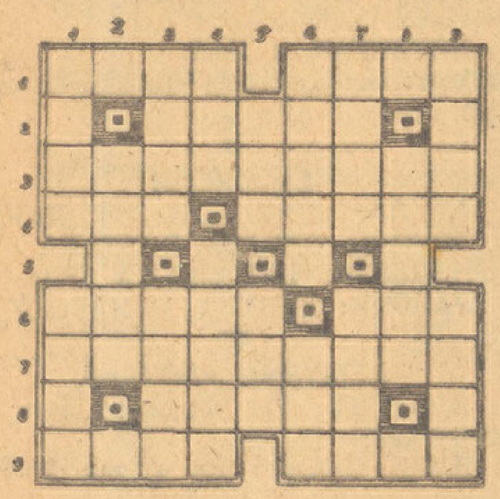

ВОДОРАВНО: 1) Врста драгог камена — покривач. 2) Француски члан — бавио се ловом — вокал. 3) Енглеско утврђење. 4) Село у Бачкој — тица селица. 5) Сугласник — ка — сугласник — свеза. 6) Под — честа узречица. 7) Амерички државник. 8) Вокал — мушко име — вокал. 9) Учитељ (француски) — војнички хлеб.

УСПРАВНО: 1) Морска трава — кером 2) Кристалинично хемијско једињење (кроз два поља). — вокал. 3) Фабрика огледала — проба (стран израз). 4) Бог рата код старих Германа — варош на Јадрану. 5) Талас — Адамов син. 6) Христов судија — кончић 7) Највиши врх Караванки — врши избор 8) Вокал — подручју села — свеза. 9) Задиркује — варош у Немачкој.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

БРОЈ 93.

ВОДОРАВНО: 1) Ујом — улаз. 2) Геринг — Ра. 3) Ал — шоља — л. 4) Рам — Микша. 5) Дуб — кра. 6) Ракек — Ана. 7) А — Арад — г. и. 8) Ум — апарат. 9) Британија.

УСПРАВНО: 1) Угар — рауб. 2) Јелада — мр. (магистар фармације) 3) Ормука — и. 4) Миш — берат. 5) Ном — капа. 6) Угљик — дан. 7) Л — Акра — ри. 8) Ар — Шангај. 9) Зала — Анта.

У БОЛДОГАСОЊФАЛВИ
Огласе за „НОВУ ПОШТУ" прима
Калић Ж. Тодор
општ. чиновник

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ"

БОЖЈА КАЗНА

Даниел Васхер

Поред светлости петролеумске лампе седела је Марта и вредно плела. Мислила је на свога мужа и на онај чудан налог, који јој је при растанку задао. Њен муж Хенри често је по цео боговетни дан био отсутан. Обилазио је све безкрајне и раштркане куће и насеља по планинама, да покупи порезу. Уморан са тешким парама долазио је кући, да други дан одјаха у варош и у месе сакупљене новац.

И овог дана је Хенри опет донео велику своту новаца, али пре но би чаја одмах је одјахао стиг да мора отићи поново за убирање јоше хитне порезе.

И ако у свему овоме Марта није видела ништа необично, ипак било је нешто, што ју је јако зачудило. Зашто је Хенри пре свога одласка сакрио новац испод пода уredсобљу и, зашто је наредио, ај би ко дошао, да му не отварам врата? Валда се бојао да ће га ко ограбити? И зашто јој је дао револвер?

Досада Марта није знала шта, шта је то страх, и ако је мноо ноћи провела сама. Сада је пабила немирна. Данас у ноћи догоди се ма шта, од чега је муж хтео сачувати, зато није хтела да легне што је плела, да јој прође време и не заспи. Изненада поплаши је некакав шум, срце је поче јаче куцати. Неко има на вратима. Скупи сву снагу, да би се умирила. Са револвером у руци нагло изађе до кухињских врата. Шушањ је био све јачи, али ово није била хука провалника, већ тешко дисање једног човека. Један глас је јаукао и молио:

— За име бога, отворите ми врата! Рањен сам, помозите ми!

Жена се колебала. Ако је превара, да само отворим врата?! Сетила се мужевљевог налога. Још већма је стегнула оружје.

— Као Бога вас молим... Рањен сам војник! Воде!...

Марта се још увек колебала, још увек је мислила да је превара, али када је и нехотице бацила поглед на под, приметила је, да кроз пукотине врата тајде нека тамна течност. Крв је... Сад се није више колебала, отворе врата. На прагу је лежао један боливански војник. Помогне му да устане, уведе га унутра забрави врата и нагне се над војником, да му помогне. Завије му рану. Војник се освестио. Марта је сада желела, да га удаљи из куће, али војник је тако милостиво и тужно молио мало места за преноћиште, да му Марта није могла одрећи. И намести му у кухињи лежиште.

Затим Марта уђе у собу и опет узме у руке плетиво. Али сада није била сањива. Из кухиње чуло се дисање војника који је спавао.

Набрзо зачује се на кухињским вратима опет нека ларма. Марта се уплашено тргне. Није се преварила, заиста чује обијање браве на вратима, неко проба да уђе унутра. Жена опет узме у руке револвер и тихо се приближи рањеном војнику, лагано га додирне.

— Устаните! Некога има на вратима.

Рањеник је збуњено гледао унаоколо, али брзо је дошао к себи и схвативши ситуацију и он је као и жена, заиста, чуо неко стругање на вратима. Усправи се и шапну:

— Не бојте се!

Марта му је помогла, када је хтео да се усправи. Брзо извади нож из паса.

Онај напољу пак обијао је браву са толиком сигурношћу, као да се нема чега бојати.

Жена и војник стајали су једно уз друго.

Одједном врата шкрипнуше и у истом моменту појави се на прагу један човек, којем је лице било покривено неком марамом.

Маскирани човек спочетка се колебао, затим се зачују два пуцња, војник се заљуља. Сад је Марта покушала свој револвер да пукне, али је ружје слагало. Две кугле погодише човека у прса и тешко га ранише. А војник не изгубивши још снагу, баци се на провалника, обори га на земљу и прободе ножем. Један уздах и више ништа се није могло чути. Са притиснутом руком на грудима тешко се усправи војник, неколико корака пође посрћући, падне и издахне.

Марта је сва скамењена гледала ову борбу. Оборени човек је непомично лежао на земљи. Сада му млада жена скине образину. Месечева светлост осветли му лице.

Изненадни врисак прохује кроз ноћну тишину. Марта је у маскираном човеку препознала свога мужа. Одмах је била начисто, шта се догодило. Хенри је сам хтео да уђе у кућу као провалник, да украде званичан новац. Он је био лопов. Мисло је да га под образином неће нико познати и неће нико на њега посумњати. А када је видео да је и трећи у кући, који му може покварити планове, није се колебао да га смакне. Револвер који је оставио жени, није био напуњен, па се није плашио да ће му сметати. Али није рачунао на нож једног човека који је умирао.

У САХАРИ

— Док ја поправљам мотор, ти разгледај околину!

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ" 8

Детектив Пирмас на делу

Пјер Тонвил

— Жил? — рекла је пола сата касније маломе човеку широких рамена који је посматрао лукаво и одано својим блиставим косим очима. — Хтела бих нешто да сазнам о господину Ноелу. Ви га сигурно познајете, молим вас што брже. Да ли ме разумете?

Бретонац се насмешио, што је значило да је разумео наредбу. Није био први случај да добије овакав налог од госпођице Дипон. То је врло радо чинио јер је госпођица таке услуге награђивала добрим бакшишом. Он је у таквим приликама давао врло исцрпне извештаје. Како је до њих долазио то је остала његова пословна тајна. Свакако да је госпођица Анета имала разлога да се позада у њега. Могла се с правом надати да ће о човеку који тврди да је видео Књегињу мрака довољно знао, што би јој могло много користити.

Жак Ноел није ни слутио да се о њему толико интересује моћна жена, за коју је чуо да је неограничени господар, али када је исте вечери дошао у Кулонову кућу могао је приметити, да је изненада постао важна личност. Жил му је салутирао већ у холу, на тај начин је поздрављао само ону господу од које је примао месечни бакшиш изнад 50 франака. Када је ушао у репортерску собу присутни су се значајно погледали. Господин Фошери је скоро милостиво климнуо главом, очи су му одавале дивљење, које би се исказивало човеку коме је пошло за руком да се неповређен извучуна зверских канџи... Истина још пре пола часа хтео је да се клади да се та напета индивидуа неће више појавити. Од присутних нико није хтео да прихвати опкладу јер су колеге сматрале да се пре подне неуљудно понашао. Сада је био веома задовољан што се свар овако свршила. Ноел је одмах узео новине из којих је видео шта је учинио својом вешћу »Париским новостима«. Ова кратка нотица ударила је као бомба међу новинаре. Вечерњи листови су наговештавали с каквом пожудом се узбунила војска репортера. О самом случају није се могло ништа ново рећи, но зато су се мање вал ствари већма истицале, описујући часове и разна наслућивања. Један лист је доносио да је истога сата да је Анри Бурже умро у својој пред истом један полицајац отворе једнога крадљивца који се срушио мртав. Необична игра случаја. Новин су се трудили да читаоцима пр све чињенице које су пратиле о загонетни случај. Сви су потсе на Кулонову смрт, који је пре пе шест месеци нађен мртав, како се укочен крај свог писаћег стола. Дневник набавио је т ње записник о облукцији и сада г објавио као велику сензацију. Л ски налаз био је значајан због што није могао да раз смрти и показивао је у којој се уни налазили лекари стручњаци дна упадљива чињеница била ека нарочита афекција душника ка, али из тога нису изведени ни нарочити закључци.

Као што господин Тјер и госпођица Дипон лист се није уздржати а да не дотакне необ држање Кулоновог концерна, чиј управа морала већ одавно сумња ли их је то тајила, док сада није бина Анри Буржеа изненада наве на једну рђаво намештену и скр оптужбу.

Поменути »нални дневник« искористио је прилику да стави упадљив наслов:

»Где је Кулонов наследник?«

Лист је потсетио на то да је новинарски магнат умро без директног потомка и да је за свог универзалног наследника навео нећака своје старије полусестре, која је била удата за Енглеза Антони Смита. Госпођа Смит је већ давно умрла а њен муж је погинуо у једној железничкој несрећи. Да би се показао што боље обавештен, лист је саопштавао како је млади Смит неколико недеља пре изненадне смрти свога ујака, отпутовао у унутрашњост Нове Гвинеје и како од тога доба, упркос свих настојања, није пронађен. Врло опрезно је стављена примедба којом се наговештавало да би необјашњени нестанак Самуела Смита могла да буде нова карика на ланцу затегнутих прилика, због којих су умрли Кулон и Анри Бурже. Напослетку су готово све новине помињале давно издату, Кулонову књигу о његовој афричкој ловачкој експедицији па су доносиле слике које су престављале живље романтичне крајеве, ловачке трофеје и саме учеснике. Наглашавало се како су од учесника у овој експедицији свега још двојица живи: Арманд Бонкур и Шарл Пајо, познати боеми.

(Наставиће се)

СПОРТ
У УНУТРАШЊОСТИ

СК ЛЕВЕНТЕ (БЕГЕЧ)—СК ЛЕВЕНТЕ (ПЕТРЕЦ) 7:0 (5:0)

У недељу, 30 априла одиграна је ова првенствена утакмица у Бегечу. Домаћи су и овога пута као и увек до сада доказали да су им групни левенте клубови недорасли противници. Тим домаћих изашао је у саставу: Ђосић, Николић, Чампрић, Настић, Веселинов, Терзић, Ninков, Живков, Крстин, Крстић и Павков.

Још у првим минутима домаћи су осигурали два бода, тиме што су за непуних 5 минута постигли три гола. После овога игра се стално пред голом гостију, тако да домаћи голман није у овом делу игре добио у опште ни једну лопту. До краја полувремена домаћи постижу још два гола.

У другом делу игре гости су се мало прибрали и изводе неколико навала на домаћи гол, али без успеха. У овом делу игре домаћи су постигли још два гола, и тиме поставили крајњи резултат. Голове су дали: Крстин (2), Крстић (2), Терзић и Николић по један и један аутогол. Оба тима играла су слабо, јер је јак ветар много ометао играче у акцијама. Судија слаб.

ОСК (ОСИВАЦ)—ТШЕ (ТОПОЉА) 2:1 (2:0)

У недељу је одиграна у Осивцу горња прворазредна првенствена утакмица. У првом полувремену гости играју са ветром, али им ипак ништа не успева захваљујући одличној одбрани, у којој су се истакли: Ланчушки, Сувајић II и Калентић. Резултат остаје непромењен све до 19 м. када Рајић постиже један за другим два гола.

У другом полувремену када су домаћи требали да просто разбију противника (играли су са ветром) они нагло попуштају тако, да уместо да резултат повисе, допуштају гостима да га средином полувремена смање. Домаћи играчи су се просто такмичили ко ће »боље« погрешити. У томе се нарочито истицао фор. Од гостију средњо је истаћи одбрану и центра Тота.

Следеће недеље ОСК гостује у Бачкерестуру против тамошњег Ск Русина.

СКЛ (БОЂАН)—СКЛ (ПАЛОНА) 2:1 (1:0)

У недељу је одиграна првенствена утакмица између горњих клубова у Палони, која се завршила са горњим резултатом. Игра је била, иако се играло по доста рђавом времену, узбудљива и сигра, али ипак се видно истицала велика надмоћност гостију. Голове за госте дали су: Филиповић и Скендер, који су са Такачем били најбољи на терену. Од домаћих вредно је похвалити десног бека и десно крило. Судија доста добар.

У недељу гостује у Бођани СКЛ Борац.

СКЛ (МОЖОР)—СКЛ (ЖАБЉА) 4:0 (2:0)

Првенствена утакмица одиграна у Жабљи. Победа гостију је заслужена. У првом полувремену домаћи играјући против јаког ветра ограничили се углавном на одбрану, примивши на тај начин само два гола.

У другом полувремену се очекивала победа домаћих и уз помоћ ветра они стално опседају гол гостију, али је навала толико неспретна да није постигла ни почасни гол. Гостима у овом делу игре ветар није сметао, играјући по земљи постигли су још два гола.

Гости су показали лепу сталожену игру, док су домаћи са четири резерве дали осредњу игру. Судија добар.

М. К.

СКЛ (КУЦОРА)—СКЛ (КИШХЕЂЕШ) 2:1 (1:1)

У недељу, 30 априла СКЛ из Купоре гостовао је у Кишхеђешу где је у првенственој утакмици победио домаћи тим. Почетни ударац имају гости, који стално навађују на противнички гол, али без успеха. Тек у 20 м. преко Бесермењина дају први гол. После тог гола, домаћи бодрени од својих многобројних навијача, труде се да изједначе, но одлични бековски пар гостију, одбија све опасне ситуације. У 30 м. судија досуђује пенал у корист домаћих али сигуран голман гостију у лепом стилу брани. Пред сам свршетак првог полувремена домаћи успевају да изједначе. Прво полувреме завршава се нерешеним резултатом. У другом полувремену игра се већином пред голом домаћих, који све чешће употребљавају грубости, док гости и даље играју лепо, технички и повезано те у 35 м. другог полувремена преко Чажмара дају други гол. Овим је била осигурана победа гостију. Код домаћих највише су се истакли пенталхалф и лево крило а код гостију Вадаски, Чажмар и Магоч. Судија добар.

СКЛ (СТАПАР)—СКЛ (ПАРИПАШ) 6:3 (6:1)

По јаком ветру одиграна је ова првенствена утакмица у Стапару. Већ у првом полувремену домаћи уз помоћ ветра постижу воћство.

У другом полувремену, иако играјући против ветра, домаћи су у сталној надмоћности, али им не успева да повисе резултат. Гости, донекле искоришћују ветар, тако да у другом делу игре дају свега два гола.

Голове за домаће дали су: Будимац, Марковић (2), Катанић, Јанчурић и Лепчевић, док за госте центарфор (2) и десна полутка. У домаћем тиму нарочиту похвалу заслужу Мрђанов Ј., док су и остали пружали изврсну игру. Код гостију јели се истакао Рацков Р. на центхалфу. Судија слаб.

Шома

Ујвидек, основано 1865. Тел. 21-20 имамо готови и материјал за споменике, као и надгробних плоча свих класних. 1031

ПРИПОСЛАНО*)

Моја жена Марица Јокић-Табаков напустила ме је 1 а о. г. Дугове учињене са њене стране нећу признати.

Ујвидек, 2 маја 1944.

ЈОВ СИМА

1636

*) За ствари под ов рубриком уредништво не одговара

МАЛИ ОГЛАСИ

До 10 речи 2 динара, свака даља реч 15 ф. Који тражене спроводе плаћају 50% у добитак

СЛУЖБА

МЛАЂИ БРАЧНИ ПАР без деце тражи место за домара у бољој кући. Адресу оставити у администрацији. 1628

ДЕЧКО 15 ГОД. са III раз. грађ. школе тражи за време школског распуста у каквој трговини место за трчкала. Адреса у администрацији. 77

СТОЛАРСКИ ПОМОЋНИК тражи запослење. Милан Влаовић, Жабља, Петефи Шандор ул. 95. 1643

ТРАЖЊА

БАЧАРСКОГ ПОМОЋНИКА тражимо а одмах. Адреса у администрацији. 1580

ДВ ОБУЋАРСКА РАДНИКА за мешовити посао тражим за одмах. Фајл Јовановић, Д-р Бардоши Ласло ул. 6. 1622

ТЧКАЛА тражим за одмах. Газда Јанош, пекар, Д-р Бардоши ул. бр. 20. 1635

ТРАЖИМ ПРОДАВАЧИЦУ са лепим рукописом и знањем мађарског српског језика. »МИРА« трговина пела. 1646

КУПОВИНА

КУПУЈЕМ ДРВЕНУ ФАТУ. Алмашка ул. 5. 1648

ПРОДАЈА

У СВАКОЈ КОЛИЧИНИ ПРОДАЈЕМ киселу купус по цени 0.60, киселу паприку и парадајз 1.— пенг по килограму. Вајферт Јене, »Прва Делвидечка фабрика сирћета«, Ујвидек. Мора Ференц ул. 39, телефон: 20—69. 1612

ДУБОКА ДЕЧИЈА КОЛИЦА на продају. Лист Ференц ул. 6. 1629

ДЕЧИЈА ШПОРТ КОЛИЦА предратна са лебелим гумама на продају. Крамер Шандор ул. 45. 1621

КЛАВИР ХАРМОНИКА НОВА са кутијом хитно се продаје. Епреш ул бр. 33 од 9 до 3 часа после подне. 1630

МОТОЦИКЛ »СТАНДАРД«, 200 кубика, са добрим гумама и у добром стању продаје се. Видети: Деканић, Борз ул 6 1638

ДАНАС

ЧЕТВРТАК, 4 МАЈ.

Мученик Јануарије Теодор. Флоријан.

БИОСКОПИ

АТИЛА: ЖИВОТ ЈЕДНОГ ДАНА
ЗРИЊИ: ОЛУЈНА БРИГАДА
НЕМЗЕТИ: КУЦАЈУ НА ПРОЗОР
РАКОЦИ: ПОБУНА У МАРОКУ.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

АЛАРГИЋ, Трг Фрање Деака а телефон 25—81.

ИЛИН, Ержебет трг 4, тел. 24-45

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ:

Рођено: 1 мушко и 2 женска дете.

Венчани: Д-р Сауер Пал, болнички лекар и д-р Сузана Шћевка, болничка лекарка.

Умро: Вил Виктор, трговац, 70 година.

У ШАЈКАШЂЕРЂУ
огласе за „НОВУ ПОШТУ" прима
Радован Мушицки

САНСКА КОЗА МУЗАРА и 4 женска јарета на продају. Секељи ул. 47. 1639

ДЕЧЈА ПРЕДРАТНА СПОРТ КОЛИЦА на продају. Борз ул 2. Видети се може само четвртком и недељом. 1632

ОКСИГЕНА СЕ МОЖЕ ДОБИТИ. Ђура Беч, гвожђара, Ујвидек II Ракоци Ф. ул. 72. Телефон: 22—00. 1634

ИЗДАВАЊА

ПРАЗНА СОБА за издавање. Борз ул. 2. Видети четвртком и недељом. 1633

КУЋА ОД 2 СОБЕ, нузпросторијама и двориштем издаје се одмах. Упитати: Ужоки ул 40. 1641

ВЕЛИКИ ПОДРУМ погодан за све врсте заната и трговине са улазом са улице издаје се. Алмашка ул 5. 1647

РАЗНО

СРЕЋКЕ

државне класне лутрије купите или поручите код **ЛАСЛО ШАНДОРА** главне продавнице, Ујвидек, Ержебет трг 7. Цене II класе су: 1/8 10.—, 1/4 20.—, 1/2 40.—, 1/1 80.—.

СТАРА ОДЕЛА, веш најбоље плаћам. На позив кући долазим. НАЧА ШАНДОР, старетинар, Хал тер 7 (Рибљи трг). 691

СТИПИЋ Ј. астролог и **ЕЛЗА** графолог, састављају хороскопе! Само преко писма! Марку за одговор послати! Сабадка I. Бем ул. 23 441

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротационо штампа: »Уранија« штампарски завод и издавачко тодузеће (власник Јован Келеме) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50
Рукописи се не враћају.

Американ[illegible]нас чезну за мужем — црнцем

Амерички писац публицист Едгар Маурер издаје недавно књигу о савременом америчком животу и друштву, којем измењу осталог, у погледу о данашњој Американки каже: Америчка жена се сама изменула. У предратно времена је мужа држала у власти. Америчке женске организације немилосрдно истребљивале свакога мушкарца који је, у неку видом побожности и смиености, проводио неморалан раскалашан живот. Америчка жена је данас женскија, нежнија, искренија. А нарочито је карактеристично — каже Маурер — да се радо удаје за Црнца. Онај Црнац који може да докаже да је негде у Европи бацао бомбе, има на расположењу где год хоће богат мираз до 200.000 долара, и уз њега лепу Американку. Но пошто су Црнци врло лакомисленни, и засите се брака обично већ после две- три године дана, они обично проћердају за то време сав мираз и њихова жена доспе на улицу, па се затим поново адвоката — а често и револвера — разрачунава са својим бившим мужићем